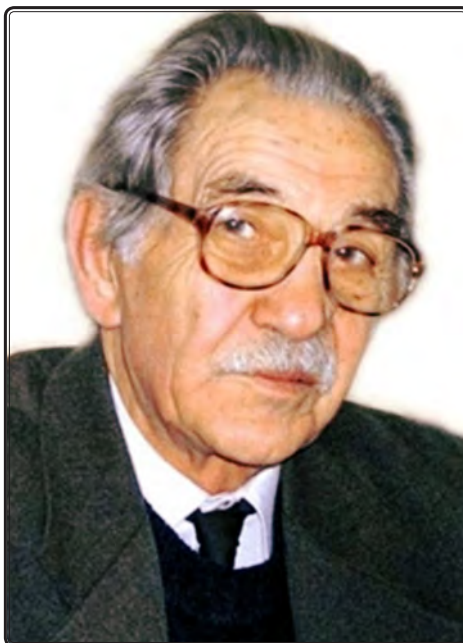

Бібліографічний опис:

[Від редакції] (2019) Володимир Баран [некролог]. *Народна творчість та етнологія*, 6 (382), 113–114.

[From the Editorship] (2019) Volodymyr Baran [Obituary]. *Folk Art and Ethnology*, 6 (382), 113–114.

ВОЛОДИМИР БАРАН

(09.08.1927 – 05.11.2019)

З глибоким сумом повідомляємо, що 5 листопада 2019 року вітчизняна соціогуманітарна спільнота зазнала непоправної втрати – перестало битися серце видатного українського археолога, доктора історичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки, члена-кореспондента НАН України Володимира Даниловича Барана. Усе своє життя талановитий дослідник присвятив вивченню актуальних питань українського етногенезу, зокрема історико-культурної спадщини давніх слов'ян. Він провадив активну польову експедиційну роботу, під час якої було досліджено чимало артефактів з поселень черняхівської, празько-корчацької та райковецької археологічних культур. За тривалу наукову кар'єру вчений сформував навколо себе цілу наукову школу учнів та послідовників-славістів, а його понад 500 наукових праць (у т. ч. 14 індивідуальних та півтора десятка колективних монографій) становлять золотий фонд української археології, є добре знаними за рубежом.

Володимир Данилович народився 9 серпня 1927 року в с. Дем'янів Галицького району Івано-Франківської області. Період його становлення як історика та формування наукового авторитету припав на 1950–1970-ті роки. У цей час В. Баран здобув освіту у Львівському педагогічному інституті, працював завідувачем відділу Державного архіву Львівської області, науковим співробітником академічного Інституту суспільних наук, доцентом Львівського університету. У 1958 році захистив кандидатську дисертацію.

Починаючи з 1969 року й до останніх днів життя професійна діяльність ученого була тісно пов'язана з Інститутом археології НАН України. У стінах цієї установи В. Баран у 1973 році захистив докторську дисертацію, більше тридцяти років очолював відділ археології слов'ян, був заступником директора Інституту, науковим керівником та консультантом понад 20 дисертаційних робіт, неодноразово очолював археологічні експедиції. Значну увагу Володимир Данилович приділяв фаховій підготовці та вихованню молодих кадрів, читаючи майбутнім історикам змістовні курси у Львівському та Київському університетах. Долучався вчений і до розробки народознавчої тематики для впровадження до освітнього процесу, очолюючи відділ української етнології Науково-дослідного інституту українознавства.

Теплі дружні стосунки та плідна співпраця пов'язували Володимира Даниловича і з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. В. Баран приєднався до реалізації ініційованих Інститутом фундаментальних видавничих проєктів, зокрема 5-томника «Історія української культури», 3-томника «Етнічна та етнокультурна історія України», а також «Української етнографічної енциклопедії», до яких подав чимало археологічних текстів давньослов'янської тематики.

У рамках наукових проєктів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського В. Баран виконав важливу узагальнюючого характеру працю «Походження українського народу» (у співавторстві), яка була опублікована нашою установою у 2002 році. Вона стала однією з перших монографічних робіт часів незалежності, яка подавала питання етногенезу українства, етапи його історичного розвитку не з ідейно-методологічних позицій сусідніх держав, а з погляду власне вітчизняної історіографії.

Уведені ним в обіг фактографічні дані його концепцій походження українського народу стали гідним продовженням історичної спадщини М. Грушевського, правдивим вінцем наукових пошуків у цій царині кількох генерацій учених.

Висловлюємо жаль і глибоку скорботу з приводу важкої втрати, щиро співчуваємо рідним, друзям та колегам Володимира Даниловича. Вічна пам'ять, Царство Небесне його душі!

Колектив ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України